

I *stk. 2* foreslås en undtagelse fra forbudet i *stk. 1* mod at anvende tilfældighedsfund som bevis i retten. Krav til strafferammen kan – i modsætning til kravet i den danske retsplejelovs § 789, *stk. 3*, nr. 2, om, at lovovertrædelsen efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover – på grund af det grønlandske foranstaltningssystem ikke stilles. Det foreslås derfor, at lovovertrædelsen skal være grov. Endelig skal anvendelsen af beviset være ubetænkelig, jf. *stk. 2*, nr. 3.

Tilintetgørelse

Til § 398

Bestemmelsen svarer til den danske retsplejelovs § 791 og er en udbygning af den gældende retsplejelovs kapitel 5, §§ 9 b, *stk. 5*, og 9 d. Bestemmelsen omhandler opbevaring og destruktion af materiale, der er tilvejebragt ved indgreb i meddelelshemmeligheden.

Kravet i *stk. 1* om tilintetgørelse omfatter ikke materiale, der alene viser, at indgrebet har fundet sted.

Stk. 2 giver mulighed for at unnlade eller udsætte tilintetgørelse af materialet, hvis det fortsat er af efterforskningsmæssig betydning. Retten afgør i disse sager, om tilintetgørelse kan unnlades eller udskydes. Bestemmelsen i *stk. 2* vedrørende efterforskning af overtrædelser af den foreslåede kriminallovs §§ 23-35 vedrører sager om forbrydelser mod rigets selvstændighed og sikkerhed og forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder.

Efter *stk. 3* skal materiale, som hidrører fra den mistænktes kommunikation med dennes forsvarer og præst mv. i almindelighed straks tilintetgøres.

Stk. 4 er en opsamlingsbestemmelse, der skal sikre, at alt øvrigt irrelevant materiale tilintetgøres.

Observation

Til § 399

Observation, dvs. iagttagelse af personer, er et vigtigt led i politiets efterforskning. Observation kan ske med det blotte øje eller ved brug af optiske instrumenter. En observation kan fastholdes ved fotografering eller ved film-/videooptagelse. Politiets adgang til at foretage observation er ikke reguleret i retsplejeloven eller i lovgivningen i øvrigt i Grønland og er først fra den 1. juli 1999 blevet lovreguleret i Danmark på grundlag af Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1298/1995. Det foreslås, at politiets adgang til at foretage observation på ikke frit tilgængelige steder i fremtiden skal reguleres i retsplejeloven. Forslaget in-

debærer en begrænsning i politiets nuværende adgang til observation.

Observation dækker over mange forskellige situationer, der ikke alle er lige indgribende. I den ene ende af skalaen kan nævnes observation med det blotte øje på et frit tilgængeligt sted. I den anden ende af skalaen kan nævnes observation af personer, der befinder sig i en bolig, ved hjælp af et skjult, fjernbetjent apparat. Det foreslås at sondre mellem observation, som falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde (»under bundgrænsen«), en kvalificeret, en mere kvalificeret og en særlig kvalificeret form for observation på grundlag af følgende momenter:

- 1) karakteren af den lokalitet, der konkret er tale om at observere,
- 2) placeringen af det apparat, der skal anvendes i det konkrete tilfælde, og
- 3) karakteren af det apparat, der bliver tale om at anvende.

Uden for reguleringen falder politiets iagttagelse af personer, der befinder sig på et frit tilgængeligt sted, samt iagttagelser, der sker med det blotte øje. Observation af et frit tilgængeligt sted kan som en nødvendig følge indebære et meget begrænset indblik på områder, der ikke er frit tilgængelige. F.eks. hvis politiet observerer et frit tilgængeligt dørtæppe eller lignende, og nogen åbner døren. En sådan utilsigtet observation af et meget begrænset ikke frit tilgængeligt område falder uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Stk. 1 omfatter observation ved hjælp af et apparat af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted. Disse kvalificerede indgreb kan foretages, hvis det er af væsentlig betydning for efterforskningen, og der er tale om en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre anstaltsanbringelse. Endvidere skal proportionalitetskravet i *stk. 5* være opfyldt.

Stk. 2 omfatter mere kvalificerede indgreb, nemlig observation af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, såfremt observationen foretages ved hjælp af et fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat. Denne form for observation må kun foretages, såfremt efterforskningen vedrører en grov lovovertrædelse.

Stk. 3 omfatter de særligt kvalificerede indgreb, nemlig observation af personer, der befinder sig i en bolig eller andre husrum ved hjælp af et apparat, der anvendes i boligen eller husrummet, eller et fjernbetjent eller automatisk virkende apparat. Det foreslås, at betingelserne for iværksættelse af sådan observation skal svare til betingelserne efter § 388 for indgreb i meddelelshemmeligheden ved anden aflytning